

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

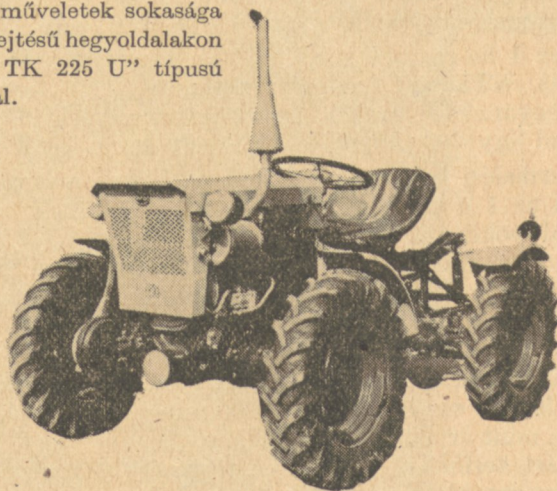
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

„BOLGÁR TK 225 U” TÍPUSÚ TRAKTOR

A mezőgazdasági műveletek sokasága végezhető el 30° lejtésű hegyoldalakon is a „BOLGÁR TK 225 U” típusú Dieseltraktorokkal.

Fűkaszásra, szénabetakarításra, talajmegmunkálásra és szállításra alkalmas munkagépekkel felszerelve az önköltség csökkentését és a mezőgazdasági termelékenység növekedését eredményezi.
Motorteljesítménye: 16 LE.

Exportálja: Az

Agromachinaimpex

Szófia, ul. Akszakova 5.

Bulgária

Telefon : 88 53 25 Telex : 022 563

RÉSZLETES TÁJÉKOZTATÁST NYÚJT A

**BOLGÁR KERESKEDELMI
KIRENDELTSÉG,**

1058 Budapest, V., Március 15. tér 1.

Telefon: 389-173

S

KÖ
(K

Nag
és Ke
látasa
ország
a ter
egység
ban r

Ron
litika
után
folyói
nácsk

I. A
rends
II. A
rületi
III. A
leti g

IV.
leszté
egység
gesei;
V. A
sadal

VI.
zetfej
A t
fejles

ció) e
lások
ném o
déskö
élelm
re na
tőség
is erő

A
tartott

S Z E M L E

A XIII. ORSZÁGOS KÖZGAZDÁSZ VÁNDORGYÜLÉS (Kecskemét, 1974. június 11—13.)

Nagy érdeklődés, tartalmas viták, és Kecskemét város szívélyes vendéglátása jellemezte a közgazdászok ez évi országos találkozóját, amelyet azúttal a területfejlesztés (területi gazdasági egységek komplex fejlesztése) tárgyában rendeztek meg.

Romány Pál A területfejlesztési politika időszerű kérdései című előadása után (melyet közöl a Gazdaság c. folyóirat) hat szekcióban folyt a tanácskozás. Ezek a következők voltak:

I. A területi tervezés és információrendszer kérdései;

II. A termelőerők és települések területi fejlesztésének kérdései;

III. Az infrastruktúra szerepe a területi gazdasági növekedésben;

IV. A területi gazdasági egységek fejlesztése és a vállalatok (gazdálkodó egységek) gazdálkodásának összefüggései;

V. A területi gazdaságfejlesztés társadalmi kérdései;

VI. A környezetvédelem és környezetfejlesztés közgazdasági kérdései.

A termelőerők és a települések területi fejlesztésének kérdéskörében (II. szekció) elhangzott előadások és felszólalások néhány következtetését szeretném összefoglalni, miután ebben a kérdéskörben a mezőgazdaságnak és az élelmiszer-gazdaságnak nagyok és egyre nagyobbak a lehetőségei és a jelentősége. Ezt az előadók és a felszólalók is erőteljesen hangsúlyozták.¹

A tanácskozás számomra legfonto-

¹ A szekcióülésen a kérdéskörrel Márton János tartott előadást, melyet a számunkban közlünk.

sabb tanulsága az, hogy jelentős fejlődés, nagyfokú közeledés és kiegyenlítődés van folyamatban a társadalmi és gazdasági élet minden területén, a gazdaság térbeli szerkezetében, a településhálózat fejlesztésében és az urbanizáció vonatkozásában is.

Ez a közeledés és kiegyenlítődés az egységes szocialista társadalom fejlődésének egyik fontos megnyilatkozási formája. Ez a fejlődés a gazdasági és társadalmi vezetés tudatos törekvésének hatására a közeli jövőben várhatóan meggyorsul.

A kiegyensúlyozott területi fejlesztés a termelőerők és a hatékonyság növelésének egyik fontos tényezője. Ennek még hazánk kis területi kiterjedése mellett is nagy jelentősége van: segítheti, vagy területi aránytalanságok esetén lassíthatja a növekedést. Maga a folyamat az általános gazdasági fejlődés keretében megy végbe, annak céltudatos irányításával, arányosításával és az egyensúly megteremtésével.

Gazdaságunk intenzív fejlesztési szakaszában a területi fejlesztés egyensúlyának igénye fokozottan előtérbe kerül, mert a gazdasági fejlesztés erőforrásainak — mint pl. a nyersanyagoknak, a víznek és a munkaerőnek — a viszonylagos szűkülése a meglevők jobb kihasználását igényli.

A hatékonyság növelése érdekében nagyfokú és általános decentralizációs folyamat bontakozik ki, ami egyaránt érinti a gazdasági és szellemi életet, a termelőerők bővítését és a településhálózat fejlesztését is.

A decentralizáció azonban természetesen nem jelentheti az erőforrások szétforgácsolását; a helyesen értelmezett decentralizáció új központok kialakítását jelenti. A túlzott budapesti koncentrációval szemben kisebb-nagyobb, a gazdasági és fejlesztési kívánalmaknak megfelelő méretű, más ipari, gazdasági és szellemi központok kialakítását előzza.

Ennek fontos kihatásai vannak a mezőgazdaság és az élelmiszeripar fejlesztésére és a vidéki, a mezőgazdasági települések fejlődésére is. Az ipar ilyen, viszonylag kisebb, de jól meghatározott központokba történő koncentrálása mellett ugyanis a nagyüzemi mezőgazdaságnak és a hozzá kapcsolódó gazdasági ágaknak igen nagy szerepük lehet egyes vidékek fejlesztésében. Azokban a körzetekben, amelyeket a feldolgozó ipar fejlesztése kevésbé vagy nem érint, az élelmiszer-gazdaság lehet a településfejlődés legfőbb gazdasági bázisa.

A mezőgazdaság, pontosabban a szélesen értelmezett élelmiszer-gazdaság ugyanis, nagy regionális jelentőségű gazdasági, technikai fellendülést, műszaki, technikai és általános kultúrát, pezsgő gazdasági életet visz e területekre. A népgazdaság e dinamikusan fejlődő ágazata éppen azoknak a körzeteknek a fejlesztését gyorsíthatja meg, amelyek a múltban, vagy akár jelenleg is a fejlődésben elmaradtak.

Magyarország legbővebb nyersanyagforrása a termőföld. A mezőgazdaságban előállított nyersanyag magas fokúan feldolgozott késztermékké való alakítása hatalmas gazdasági erőket mozgat meg: energiát, ipari anyagot és eszközt, szellemi erőt vesz igénybe a termelés és a feldolgozás, valamint az előkészítés, a kiszolgálás és az értékesítés szakaszában egyaránt. A termelésnek és a feldolgozásnak a céltudatos területi telepítése (a mezőgazdasági termelés regionális szakosítása, a feldolgozó iparnak az ellátó- és fogyasztókörzettel való összehangolt fejlesztése) nagy lehetőségeket teremt arra, hogy élénk és általános gazdasági fejlődés bontakozzon ki a hagyományos mezőgazdasági körzetekben is, ahol egyébként a feldolgozó ipar fejlesztésének nincsenek meg, vagy csak szerények a lehetőségei.

A korszerű élelmiszer-gazdaság ma-

gas színvonalú ipari (iparosított) tevékenysége a szolgáltatás, az infrastruktúra és a település hasonlóan korszerű fejlesztését is megköveteli és magával hozza. Megélelénkíti a termékforgalmat, az anyagok és eszközök áramlását, a piacot, a személyek mozgását és a szellemi áramlatokat is. Ezzel mély hatást gyakorol a térség társadalmára, népességére.

A szocialista nagyüzemi mezőgazdaság kialakulása és megszilárdulása, valamint az élelmiszer-gazdaság fejlődése máris komoly hatással van a mezőgazdaság és a mezőgazdasági vidékek lakosságára. Hatalmas mértékben megnövelte ismeretanyagát, általános és szakmai tudását, technikai és technológiai ismereteit, közelebb hozta a társadalom és a világ kérdéseire, kiszélesítette és szélesíti látókörét, érdeklődését, gondolkodását és nem utolsósorban hatalmas mértékben átalakította és megnövelte igényeit is.

Ezzel tulajdonképpen a régi értelemben vett paraszt fogalmának megváltozását, illetőleg eltűnését segíti elő. A mezőgazdasági dolgozó ma már egyre inkább a társadalom egyik, a többiekétől csak foglalkozásában különböző dolgozója, aki képzettségében, gondolkodásában és igényeiben egyre kevésbé különbözik más népgazdasági ágazatok dolgozóitól.

Különbözik azonban munka- és települési viszonyaiban, valamint életfeltételeiben. Ezt azonban egyre kevésbé akarja elfogadni és egyre inkább azonos feltételek közé kíván jutni. Nagy erőfeszítéseket tesz ennek érdekében, melynek során házáat, települését, életmódját gyökeresen megváltoztatja.

A nagyüzemi gazdálkodással megváltozik a mezőgazdasági település szerkezete is. A család lakó- és munkahelye elválik egymástól, a munkahely nagyüzemben és nagyüzemi telephelyen összpontosul, ami a településben is — az ipari településhez hasonlóan —

GAZD.

termel
Lehet
pülés
funkci
termel
és mel
galmát
A lakó
zett te

A la
nagyüz
és sza
míg a
folyam
musa
folyasc
pülés r

A m
talmáb
ban is
hasonl
functio
ban me

Ha c
ellátott
túrjár
désenél
závessz
annak
lemes t
rosias
de ugy

RU
A
ÉS GY

A rug
ának e
lem al
nyilván
szerződ
zik. A
és a g

tott) te-
z infrá-
óan kor-
li és ma-
rmékfor-
k áram-
mozgását
s. Ezzel
g társa-

mezőgaz-
rdulása,
ság fejl-
l van a
asági vi-
mérték-
át, álta-
annikai és
bb hozta
déseihöz,
örét, ér-
em utol-
n által-
t is.

égi érte-
ak meg-
t segíti
ma már
egykik, a
n külön-
ségében,
n egyre
azdasági

a- és te-
nt élet-
gyre ke-
e inkább
n jutni.
ek érde-
telepü-
megvál-

al meg-
település
munka-
nkhely
telephe-
pülésben
hlóan —

termelési övezetben koncentrálódhat. Lehetőség nyílik tehát arra, hogy a település lakóövezete fokozatosan a lakás funkcióira koncentrálódjon, és hogy a termelés kellemetlen következményei és mellékhatásai ne bontsák meg nyugalmát, kényelmét és kulturáltságát. A lakóhelyi termelés kedvtelésből végzett tevékenységgé válik.

A lakóövezetben az élet a pihenő nagyüzemi dolgozók életének nyugodt és szabályos ritmusa szerint folyhat, míg a település üzemi övezetében a folyamatos termelés élénksége és ritmusa uralkodik. Ez azonban nem befolyásolja, nem károsítja a lakótelepülés ritmusát és körülményeit.

A mezőgazdasági település így tartalmában, szerkezetében és életmódjában is mindinkább a városhoz válik hasonlatossá, ahol a lakó és települési funkcióknak ez a szétválása már korábban megtörtént.

Ha ehhez a település külső képének, ellátottsági színvonalának, infrastruktúrájának, a lakóház és a lakás fejlődésének kibontakozó irányzatát is hozzávesszük, akkor kirajzolódik előttünk annak az egészséges, kényelmes és kellemes településnek a képe, amelyik városias színvonalával és lehetőségeivel, de ugyanakkor a kisváros nyugalmával

és kényelmével jól beleillik az urbanizáció általános folyamatába és követelményébe, de egyben vonzó ellenképe is a zsúfolt és túltelített nagyvárosnak. Ezek a települések egyéni areculatúák maradhatnak, megőriznek a régiből mindazt, ami szép, ami néprajzi, kultúrtörténeti folyamatosságot is jelenthet, ugyanakkor harmonikusan illeszkedik hozzá a korszerűt, a máit.

Ez természetesen a jövő falujának, a jövő mezőgazdasági településének a már kibontakozó, helyenként máris megtalálható képe.

A vándorgyűlés vitája erőteljesen hangsúlyozta a mezőgazdaság és az élelmiszeripar szerepét és lehetőségeit a területi fejlesztésben és a településhálózat fejlesztésében. Talán nem világosan kimondva, de azt fejezte ki, hogy társadalmunkban a dolgozó rétegek közötti különbségek csökkenése és megszűnése, a város és a falu ellentétének és különbségének erőteljes ki-egyenlítődése tapasztalható.

Hangsúlyozni és tudatosítani kell ezt, mert a tervszerű, a céltudatos gazdasági fejlesztés, a helyes területfejlesztési politika nagymértékben gyorsíthatja kibontakozását.

Kovács Kálmán dr.

RUGALMAS ÜZLETFORMÁK A SZERZŐDÉSES ZÖLDSÉG- ÉS GYÜMÖLCSFORGALMAZÁSBAN

A rugalmas üzletpolitika alkalmazásának egyik lehetősége — a kereskedelem alkalmazkodóképességének megnyilvánulásaként — már az üzletfelek szerződéseinek megkötésekor jelentkezik. A termelészövetkezetek a zöldség és a gyümölcs értékesítésének sokol-

dalúan kidolgozott formáit, általában a korszerűsített MÉK vállalatok komplex szerződéses üzleti ajánlata alapján választhatják meg. Ez azt jelenti, hogy a termelőgazdaság megválaszthatja — kereskedelemtechnikai és személyi felkészültségéhez mérten — a számára leginkább megfelelő forgalmazási változatot. Végeredményben tehát a forgalmazó vállalat a termelőgazdaságok által leszerződött árut számos bonyolítási forma (változat) szerint veheti át és realizálhatja.